

z p r á v y

Ministerstva financí České republiky pro finanční orgány okresních úřadů a obcí

Ročník: 2000

Číslo: 4

V Praze dne 1. listopadu 2000

OBSAH:

	strana
1. Výklad ustanovení § 53 a § 70 zákona č. 218/2000 Sb. čj.: 124/89 598/2000 – ref. Mgr. Sabová	3
2. <u>Vyúčtování provozu výherních hracích přístrojů (VHP) a výpočet části výtěžku pro veřejně prospěšné účely</u> čj.: 601/84 021/2000 – ref. J. Pangerl	4
3. <u>Instrukce Ministerstva financí kterou se upravuje postup okresních úřadů a obcí při financování voleb do zastupitelstev krajů a Parlamentu České republiky</u> čj.: 124/59 235/2000 – ref. JUDr. L. Šiktancová	6
4. <u>Stanovisko k otázce majetkových práv příspěvkové organizace dle zákona č. 250/2000 Sb.</u> čj.: 124/82 688/2000 - ref. JUDr. Melion, Mgr. Sabová	9
5. <u>Působnost zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 250/2000 Sb. ve vztahu k příspěvkové organizaci obce</u> čj.: 124/83 878/2000 – ref. Mgr. Sabová, JUDr. M. Melion	10
6. <u>Náhrady za užívání nemovitosti</u> čj.: 124/88 292/2000 – ref. Mgr. H. Sabová	11
7. <u>Odmítnutí převzetí nalezené věci</u>	

čj.: 124/72 300/2000 – ref. Mgr. H. Sabová	12
<u>8. Změna rozpočtové organizace na příspěvkovou organizaci k 1. 1. 2001</u>	
čj.: 124/80 548/2000 – ref. Mgr.Sabová	13
<u>9. Stanovisko k ustanovení § 47 odst. 1 písm.b) vyhlášky č. 205/1991 Sb.</u>	
čj.: 124/10 854/2000 – ref. Mgr.Sabová	14
<u>10. Hrazení nákladů okresním úřadem – stráže a památné stromy</u>	
čj.: 124/59 227/2000 – ref. Mgr.Sabová	15
<u>11. Kumulovaná výhra – JACKPOT</u>	
ref. J. Pangerl	17
<u>12. Dávky státní sociální podpory a výběr pokut v roce 2001</u>	
ref. ing. R. Kotrba	18
<u>13. Důsledky nové právní úpravy hospodaření územních samosprávných celků na sociální péči o pracovníky obcí a budoucích krajů</u>	
čj.: 124/88 298/2000 - ref. Mgr. Sabová, JUDr. Melion	19
<u>14. Dotazy k zákonu č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů</u>	
čj.: 124/99 038/2000 – ref. Mgr. Sabová, JUDr. Melion	20

-

1. Výklad ustanovení § 53 a § 70 zákona č. 218/2000 Sb.
č.j.: 124/89 598/2000 – ref. Mgr. Sabová

V ustanovení § 53 odst. 6 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech republiky a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), je stanovena povinnost příspěvkové organizaci do 3 pracovních dnů po připsání částky na její účet odvést do státního rozpočtu příjmy z prodeje a pronájmu majetku České republiky, se kterým hospodaří, s výjimkou příjmů z prodeje nemovitého majetku, který příspěvková organizace nabyla darem nebo děděním.

V souladu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, se příspěvkové organizace zřízené podle dosavadních předpisů okresními úřady, které ve vztahu k majetku státu (§ 8 citovaného zákona) dosud vykonávaly právo hospodaření, při hospodaření s tímto majetkem řídí zvláštními předpisy a těmi ustanoveními zákona o majetku České republiky, která se vztahují na organizační složky státu příslušné hospodařit s majetkem podle § 9, nejde-li o úkony vyhrazené pouze ministerstvům.

Hospodaření s určitým majetkem tedy přísluší příspěvkové organizaci, která jej potřebuje k plnění úkolů v rámci své působnosti nebo stanoveného předmětu činnosti. Věc nebo její část, kterou příspěvková organizace dočasně nepotřebuje k plnění úkolů v rámci své působnosti nebo stanoveného předmětu činnosti, lze přenechat do užívání právnické nebo fyzické osobě za podmínek stanovených v § 27 zákona č. 219/2000 Sb.

V tomto případě se jednoznačně jedná o příjem z pronájmu majetku státu a příspěvková organizace je povinna postupovat podle ustanovení § 53 odst. 6 zákona č. 218/2000 Sb.

Podle ustanovení § 68 zákona č. 218/2000 Sb. příspěvková organizace hradí ve vlastních zařízeních sloužících k ubytování

- a) pořízení a technické zhodnocení majetku,
- b) výdaje, popř. náklady související s provozem těchto zařízení, včetně údržby a oprav.

Úhrada za ubytování odpovídá výdajům a poměrné části odpisů, případně nákladům souvisejících s poskytovanou službou podle písm. b). Vlastnímu zaměstnanci může státní příspěvková organizace uhradit částku až do výše 50 %, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak.

K rozlišení toho, zda se jedná o nájemné nebo ne, je třeba brát v úvahu to, za jakým účelem byla stavba postavena (projektována a kolaudována). Pokud jde o bytové jednotky (včetně tzv. garsoniér), na které je uzavírána nájemní smlouva, jde o nájemné, které je příjmem státního rozpočtu.

Pokud příspěvková organizace hospodaří s ubytovnou, která slouží výhradně k ubytování jejích zaměstnanců (na základě smlouvy o ubytování podle § 754 –759 občanského zákoníku), jedná se vlastně o vytváření podmínek pro zabezpečení činnosti této organizace. V tomto případě se poskytování ubytovacích služeb nepovažuje za pronájem ve smyslu ustanovení § 27 zákona č. 219/2000 Sb.

Jinak by však bylo třeba posuzovat případ, kdy by příspěvková organizace sama nebyla schopna celou kapacitu ubytovny s níž hospodaří plně využít a z tohoto titulu by její část přenechala do užívání jiné fyzické nebo právnické osobě. Pak by se jednalo o pronájem dle ustanovení § 27 zákona č. 219/2000 Sb. a výnos z tohoto pronájmu by byla příspěvková organizace povinna odevzdat do státního rozpočtu v souladu s ustanovením § 53 odst. 6 zákona č. 218/2000 Sb. V případě jeho neodvedení do státního rozpočtu by se jednalo o porušení rozpočtové kázně ve smyslu ustanovení § 44 odst. 1 písm. c) zákona č. 218/2000 Sb.

Ustanovení § 70 odst. 2 a 4 zákona č. 218/2000 Sb., jednoznačně stanoví, v kterých případech a za jakých podmínek může příspěvková organizace uzavřít pojištění. Podle těchto ustanovení může příspěvková organizace vždy pojistit pouze majetek České republiky, se kterým hospodaří. Dále může uzavřít i jiné pojištění, stanoví-li tak zvláštní zákon.

Pokud se tedy nebude jednat o majetek České republiky, se kterým příspěvková organizace hospodaří, nebo pokud zvláštní zákon nestanoví, že státní příspěvková organizace musí nebo může uzavřít pojištění pro jiný případ, příspěvková organizace pojištění uzavřít nesmí. Pokud by tak učinila, jedná se o porušení rozpočtové kázně ve smyslu ust. § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb.

Zákon č. 218/2000 Sb. je platný již od 21. 7. 2000 a účinnosti nabývá dnem 1. 1. 2001. Příspěvkové organizace tedy měly a mají dost dlouhou dobu na to, aby pojištění, které není v souladu s novou právní úpravou, do 31. 12. 2000 vypověděly. Pokud by nabyli účinnosti nějaký zvláštní zákon, který jim toto pojištění uloží nebo umožní, mohou pojistnou smlouvu uzavřít znovu ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Vyúčtování provozu výherních hracích přístrojů (VHP) a výpočet části výtěžku pro veřejně prospěšné účely

čj.: 601/84 021/2000 – ref. J. Pangerl

Povinnost vyúčtovat provoz VHP stanoví § 20 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon"). Podrobnější postup v tomto směru je uveden na str. 11 – 15 Metodického návodu k povolovacímu řízení a k vyúčtování provozu VHP, který byl Ministerstvem financí vydán již v r. 1995 a zaslán všem okresním a magistrátním úřadům k využití.

Kvalita zpracovaných účetních podkladů a samotného vyúčtování je přímo odvislá od důslednosti a úrovně kontroly každého povolujícího orgánu. Tyto orgány se totiž mohou kdykoliv v průběhu roku přesvědčit, jak jsou vedeny účetní podklady u provozovatele a na stanovištích VHP podle § 5 vyhlášky Ministerstva financí č. 223/1993 Sb., o hracích přístrojích (časová návaznost evidence na hodnoty počítadel, porovnávání tržeb podle obou

systemů počítačů, výměna počítačů, jejich nulování apod.). Při těchto konkrétních a opakovaných kontrolách je také jediné možno objektivně ověřit pravé příčiny vykazování případných záporných hodnot z provozování a návazně na tato zjištění přijmout i příslušná opatření preventivního či sankčního charakteru apod.

Platný zákon oproti dřívějším právním předpisům zásadně mění výpočet části výtěžku na veřejně prospěšné účely a nově rozšiřuje tento systém odvodu i na provozování výherních hracích přístrojů. Část výtěžku na veřejně prospěšné účely se podle § 4 odst. 2 u VHP kalkuluje z údajů, jejichž základem jsou všechny vsazené částky za odehrané hry. Od nich se pak odečítají taxativně uvedené položky v zákoně, tj. vyplacené výhry hráčům, správní a místní poplatky (viz zákon č. 63/1999 Sb., který doplňuje a mění zákon).

Z uvedeného vyplývá, že vlastní náklady, mimo zaplacené správní a místní poplatky, nemají a nemohou mít vliv na výši části výtěžku ve smyslu § 4 odst. 2 zákona. Pojem vlastní náklady provozovatel využívá až při výpočtu "výtěžku" ve smyslu § 4 odst. 3 zákona. Termín "výtěžek" byl stanoven zákonem č. 149/1998 Sb., a to hlavně z důvodu, že do konce roku 1998 provozovatelé loterií a jiných podobných her, tedy i VHP, byli povinni odvádět daň z příjmů podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Ustanovení § 19 odst. 1 písm. g) tohoto zákona, které je platné od r. 1999, osvobozuje od daně příjmy z loterií a jiných podobných her, u nichž bylo povolení vydáno dle § 4 odst. 2 zákona ČNR č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, tedy i zákona č. 149/1998 Sb. Pro úplnost je nutno uvést, že pojem "výtěžek" uvedený v § 4 odst. 3 zákona je dále využitelný obcí ve vztahu k ustanovení § 48 odst. 7 zákona.

V případě, že provozovatel neuhradí prostředky na veřejně prospěšný účel podle § 4 odst. 2 zákona, lze tyto prostředky vymáhat pouze na základě žaloby u soudu, a to i přesto, že podle § 18 odst. 4 zákona je část výtěžku VHP příjmem rozpočtu obce.

Podle názoru Ministerstva financí lze při vymáhání plnění podle § 4 odst. 2 zákona použít jako donucovacího prostředku § 43 odst. 3 zákona ke zrušení povolení nebo dočasnému zastavení provozování VHP z důvodů nesplnění jedné z podmínek uložených povolení a dále ustanovení § 48 zákona k ukládání pokut. V případě zrušení povolení podle § 43 odst. 3 zákona může obec rozhodnout podle § 48 odst. 7 zákona o odvedení **výtěžku** do rozpočtu obce. Toto rozhodnutí podle § 48 odst. 7 zákona je vynutitelné exekucí dle § 78 správního řádu.

Funkce jistoty při provozování sázkových her a loterií je dána ustanovením § 4b zákona. Žadatel o povolení je povinen připojit k žádosti o povolení doklad podle § 4b odst. 2 zákona. Je-li jistota správně vinkulována s přivolením třetí osoby, t. j. příslušného finančního úřadu a zohledňující podmínky § 4b odst. 4 zákona, žadatel o povolení si vinkulované prostředky nemůže vybrat kdykoliv, ale jen po souhlasu třetí osoby, tedy finančního úřadu. V tomto směru je tedy nejdůležitější, aby povolující orgán řádně prověřil, zda jistota žadatele o povolení je správně složena. Je-li tato podmínka splněna, případné pohledávky lze z jistoty uhradit, a to buď po souhlasu provozovatele a finančního úřadu, nebo je vymoci (pohledávky, na které se vztahuje zákon č. 337/1992 Sb.), ve znění pozdějších předpisů.

3. Instrukce Ministerstva financí kterou se upravuje postup okresních úřadů a obcí při financování voleb do zastupitelstev krajů a Parlamentu České republiky
č.j.: 124/59 235/2000 – ref. JUDr. L. Šiktancová

**Instrukce
Ministerstva financí
č.j. 124/59 235/2000 ze dne 7. srpna 2000**

**kterou se upravuje postup okresních úřadů a obcí při financování voleb do
zastupitelstev krajů a Parlamentu České republiky**

Odvětví: všeobecná veřejná správa

Ministerstvo financí v dohodě s Ministerstvem vnitra vydává k zabezpečení účelného a hospodárného vynakládání prostředků státního rozpočtu České republiky při financování výdajů spojených s volbami do zastupitelstev krajů a voleb do Parlamentu České republiky tuto instrukci:

Čl. 1

(1) Tato instrukce se vztahuje na výdaje:

- a) obcí, městských částí v hlavním městě Praze a městských obvodů ve městech Brno, Ostrava a Plzeň (dále jen "obec"),
- b) okresních úřadů, magistrátů hlavního města Prahy, Brna, Ostravy, Plzně (dále jen okresní úřady")
- c) okrskových volebních komisí a zvláštních okrskových volebních komisí (dále jen "volební komise")

při financování voleb do zastupitelstev krajů a voleb do Parlamentu České republiky (dále jen "volby"), které se hradí ze státního rozpočtu¹⁾.

(2) Nevztahuje se na výdaje hrazené ze státního rozpočtu přímo prostřednictvím rozpočtových kapitol Ministerstva vnitra a Českého statistického úřadu.

(3) Výdaji v rozsahu nezbytném pro organizačně technické zabezpečení voleb se rozumí výdaje na:

- a) základní kancelářské potřeby (papír, psací pomůcky, pravítka, nůžky, sponky, desky na spisy apod.) a poštovní poplatky;

¹⁾ § 63 zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů
§ 84 zákona č. 204/2000 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu ČR a změně a doplnění některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- b) instalaci (nelze hradit pořízení výpočetní techniky), provoz včetně případné opravy a popřípadě nájem výpočetní i reprografické techniky;
- c) dopravní výkony zabezpečované obcemi a okresními úřady, cestovní náhrady členů volebních komisí a dalších osob podílejících se na přípravě a zabezpečení volebního aktu při služebních cestách²⁾ určených starostou obce, přednostou okresního úřadu nebo jimi zmocněnými osobami a předsedou nebo místopředsedou volební komise, a to po dobu od zahájení činností spojených s volbami až do ukončení činnosti volebních komisí; služební cesta není cesta z místa trvalého bydliště člena volební komise do místa jednání této komise;
- d) pronájem nebytových prostor potřebných pro konání voleb na nezbytně nutnou dobu pro činnost volebních komisí včetně školení členů volebních komisí, ozvučení těchto prostor, provoz audiovizuální techniky, účelné a funkční vybavení volebních místností (kromě výdajů na nákup umělých květin), nutné výdaje na jejich úklid, na pořízení státních symbolů, volebních schránek, zástěn, popřípadě na pronájem mobilního sociálního zařízení, výdaje na technický provoz, tj. náklady na otop, elektrický proud, plyn, vodu, páru;
- e) platy zaměstnanců přijatých na dobu určitou nebo odměny osob vyplácené podle dohod o provedení práce uzavřených k zajištění prací spojených s přípravou a konáním voleb, které jsou okresní úřady a obce povinny zajistit příslušným volebním komisím, včetně platů za přesčasovou práci a dále výdaje spojené se zdravotním a sociálním pojištěním;
- f) zajištění distribuce hlasovacích lístků voličům, a to v částce 3,- Kč na jednoho voliče; v případech, kdy distribuce hlasovacích lístků bude zajišťována prostřednictvím pošty výdaje na poštovné, a to ve výši dohodnuté Ministerstvem vnitra s držitelem poštovní licence;
- g) občerstvení, které může poskytnout příslušný okresní úřad a obec v případech, kdy úkoly stanovené volebním komisím budou vyžadovat neustálou přítomnost členů volebních komisí, dalších osob k tomu určených v době vymezené v písmenu c). Výdaje na občerstvení (s výjimkou alkoholických nápojů) se stanoví ve výši dolní hranice stanovené sazby stravného podle předpisů o cestovních náhradách³⁾ s tím, že na poskytnutí občerstvení není právní nárok. Občerstvení v limitu základní výše stravného lze poskytnout nejdříve po 4 hodinách nepřetržité přítomnosti. Obdobné občerstvení lze poskytnout pozorovatelům mezinárodních institucí, kteří sledují průběh a konání voleb. Tyto výdaje se zahrnují podle platné rozpočtové skladby do položky 5175 – Pohoštění.
- h) zvláštní odměny za výkon funkce člena volební komise⁴⁾, náhrady mezd, platů vyplácených členům volebních komisí zaměstnavatelem⁵⁾.

Čl. 2

(1) Na výdaje okresních úřadů a obcí a volebních komisí spojených s přípravou a konáním voleb se poskytuje z kapitoly Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu

²⁾ § 3 zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů

³⁾ § 5 odst. 1 zákona č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁾ vyhláška Ministerstva vnitra č. 152/2000 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 130/2000 Sb.

vyhláška Ministerstva vnitra č. 233/2000 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 247/1995 Sb.

⁵⁾ vyhláška Federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 18/1991 Sb., o jiných úkonech v obecném zájmu

republiky na příslušný rok okresním úřadům a prostřednictvím jejich rozpočtů⁶⁾ do rozpočtů obcí záloha účelové dotace⁷⁾.

(2) Poskytnutou zálohu účelové dotace zařadí okresní úřady a obce podle platné rozpočtové skladby na položku 4111 – Neinvestiční přijaté dotace z Všeobecné pokladní správy státního rozpočtu s příslušným účelovým znakem. Převod příslušné části zálohy účelové dotace do rozpočtu nižšího stupně provedou okresní úřady minusovým zápisem na téže položce.

(3) Oddělené sledování čerpání zálohy účelové dotace od běžných výdajů zajistí obce a okresní úřady tak, aby při zaúčtování výdajů spojených s volbami uvedly účelové znaky, které umožní oddělené vyúčtování skutečných výdajů na volby.

(4) Výdaje spojené s přípravou a konáním voleb do zastupitelstev krajů se zařazují pod paragraf 6115 – Volby do územních zastupitelských sborů, účelový znak pro výdaje na volby do zastupitelstev krajů je 98135.

(5) Výdaje spojené s přípravou a konáním voleb do Parlamentu České republiky se zařazují pod paragraf 6114 – Volby do Parlamentu České republiky, účelový znak 98071.

(6) Výdaje spojené s přípravou a konáním společných voleb do zastupitelstev krajů a do Parlamentu České republiky v roce 2000 se zařazují pod paragraf 6114 – Volby do Parlamentu České republiky, účelový znak 98136.

Čl. 3

(1) Okresní úřady předloží do 30 dnů od vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí Ministerstvu financí předběžné vyúčtování výdajů spojených s volbami.

(2) Souhrnné vyúčtování výdajů spojených s přípravou a konáním voleb předloží okresní úřady za okres, za hl. m. Prahu Magistrát hl. m. Prahy a za města Brno, Ostrava a Plzeň magistráty těchto měst v termínu stanoveném Ministerstvem financí pro zúčtování finančních vztahů se státním rozpočtem za příslušný rok.

Čl. 4

Zrušuje se instrukce Ministerstva financí č.j. 124/8 319/1996 ze dne 16. dubna 1996, kterou se upravuje postup okresních úřadů a obcí při financování voleb do Parlamentu České republiky a pro zřizování zvláštních účtů ke složení kaucí uveřejněná pod č. 2 v částce 1/1996 Věstníku vlády České republiky pro okresní úřady a orgány obcí.

⁶⁾ § 28 odst. 6 zákona ČNR č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), ve znění pozdějších předpisů

⁷⁾ § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb.

Čl. 5

Tato instrukce nabývá účinnosti dnem uveřejnění ve Věstníku vlády České republiky pro okresní úřady a orgány obcí.

4. Stanovisko k otázce majetkových práv příspěvkové organizace dle zákona č. 250/2000 Sb. č.j.: 124/82 688/2000 - ref. JUDr. Melion, Mgr. Sabová

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, upravuje zcela konkrétně vztahy, které vznikají, jestliže územní samosprávný celek, tj. obec (nově také kraj) je zřizovatelem nějaké příspěvkové organizace a jestliže jí vymezí nějaký majetek. Spolu s tímto majetkem musí vymezit také majetková práva k němu, vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o majetek, který daná organizace potřebuje k plnění svého předmětu činnosti.

Odlišuje se tak majetek, který popřípadě může být pouze objektem péče dané organizace, jestliže s ní zřizovatel uzavře odpovídající smlouvu (příkazní ve smyslu § 724 a násl. občanského zákoníku).

Majetek by měl být zřizovací listinou přesně definován, a to nejen jde-li o nemovitý majetek, ale také o veškerý mobiliář, materiál a zásoby. Tento majetek by měl být přesně určen podle inventarizace ke dni vydání zřizovací listiny a jeho soupis by měl být nedílnou součástí zřizovací listiny.

Takto vymezený majetek se spolu s majetkem získaným po datu účinnosti zřizovací listiny vlastní činností příspěvkové organizace eviduje jako majetek, jehož vlastníkem je pouze zřizovatel příspěvkové organizace, avšak jehož správcem je daná příspěvková organizace. Jako správce tohoto majetku má k němu pouze tolik práv, kolik jí jeho vlastník – zřizovatel - vymezí zřizovací listinou, a to v souladu s ustanovením § 27 odst. 2 písm. f) zákona č. 250/2000 Sb.

Správce tohoto majetku musí mít k němu tolik práv a povinností, aby jej mohl spravovat v souladu s hlavním účelem, k němuž byl zřízen, k jeho plnému efektivnímu a ekonomicky účelnému využívání a mohl pečovat o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení. Dále musí mít stanoveny podmínky pro jeho případnou další investiční výstavbu. Pokud to přichází v úvahu, musí mít stanovena pravidla pro výrobu a prodej zboží, jestliže je to předmětem činnosti organizace. Musí mít také přesně vymezená práva a povinnosti pro případ pronajímání svěřeného majetku jiným subjektům a k uzavírání takových smluvních vztahů.

Při vymezení těchto majetkových práv by měl zřizovatel respektovat také okruh těch doplňkových činností navazujících na hlavní činnost své příspěvkové organizace, které své organizaci zřizovací listinou povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své

hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců, a to aniž by tato činnost narušovala plnění hlavních účelů organizace.

Uplatnění nového zákona vyžaduje změnit dosavadní zřizovací listiny všech příspěvkových organizací zřízených na základě předchozích právních předpisů, a to i v případě, že ostatní náležitosti zřizovacích listin nejsou dotčeny.

V důsledku toho je nutné také upravit případné nesprávné zápisy majetkových práv v evidencích nemovitostí u katastrálních úřadů. Správný zápis o vlastnictví těchto nemovitostí musí být v souladu s tím, že jejich vlastníkem je zřizovatel příspěvkové organizace, s případným vyznačením jejich správce.

Pokud jde o odpisy, řeší nový zákon tuto otázku jednoznačně tak, že odpisy jsou zdrojem investičního fondu příspěvkové organizace (§ 31 odst. 1 písm. a), a to podle odpisového plánu schváleného zřizovatelem. S těmito náklady na odpisy musí zřizovatel počítat při stanovení svého příspěvku na provoz své příspěvkové organizaci. Tím si zároveň ušetří případné dotace na její investiční potřeby, popř. příspěvek na údržbu svého majetku spravovaného touto organizací. Odpisy, jako zdroj investičního fondu, mohou být použity právě také k těmto účelům. Pokud by investiční fond díky odpisům měl více zdrojů, než jaké zřizovatel uzná za potřebné v daném kalendářním roce, může využít svého práva na odčerpání nadbytečných prostředků tohoto fondu, a to podle § 28 odst. 4 písm. b) tohoto zákona.

Nová úprava majetkových práv příspěvkových organizací územních samosprávných celků k jimi spravovanému majetku se v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. promítne také do jejich daňových práv a povinností.

Podle § 27 odst. 4 a odst. 6 zákona je zřizovatel povinen zabezpečit zveřejnění údajů o své příspěvkové organizaci, a to jednak v Ústředním věstníku ČR, kde se zveřejňují také základní údaje zřizovací listiny dané příspěvkové organizace, a jednak také v obchodním rejstříku. Zápis do obchodního rejstříku by měl být proveden rovněž neprodleně.

Pokud jde o organizace existující k datu 30. 6. 2001 zastává Ministerstvo financí stanovisko, že návrh na zápis do obchodního rejstříku by měl zřizovatel podat příslušnému soudu nejpozději do 15. července 2001.

5. Působnost zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 250/2000 Sb. ve vztahu k příspěvkové organizaci obce

čj.: 124/83 878/2000 – ref. Mgr. Sabová, JUDr. M. Melion

V § 1 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, je taxativně stanoveno co tento zákon upravuje. Z díkce tohoto ustanovení jednoznačně vyplývá, že se zákon vztahuje výhradně na problematiku státního rozpočtu, finanční hospodaření organizačních složek státu

a jimi zřízených příspěvkových organizací, finanční kontrolu, podmínky zřizování státních fondů, způsob řízení likvidity státní pokladny a likvidity státního dluhu, hospodaření s prostředky soustředěnými v Národním fondu. Tento zákon, který nabývá účinnosti dnem 1. 1. 2001, zrušuje zákon č. 576/1990 Sb., rozpočtová pravidla republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Obec je základním územním samosprávným celkem. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Tvorba, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků (obcí a krajů), pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků, zřizování nebo zakládání právnických osob územními samosprávnými celky, jsou předmětem zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Od 1. 1. 2001 se hospodaření územních samosprávných celků řídí zákonem č. 250/2000 Sb. Ustanovení § 27 – 37 tohoto zákona, která se vztahují k příspěvkovým organizacím územních samosprávných celků, se ode dne nabytí účinnosti zákona plně vztahují i na příspěvkové organizace zřízené obcí podle stávající právní úpravy tj. podle § 31 zákona č. 576/1990 Sb. V případě, že zřizovací listina příspěvkové organizace zřízené podle zákona č. 576/1990 Sb. neobsahuje údaje stanovené § 27 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., je zřizovatel povinen změnit resp. doplnit stávající zřizovací listinu ve smyslu tohoto ustanovení. Následně zřizovatel postupuje podle § 27 odst. 4 a 6 citovaného zákona.

6. Náhrady za užívání nemovitosti

čj.: 124/88 292/2000 – ref. Mgr. H. Sabová

V souladu s ustanovením § 66 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. od 1. 1. 2000, kdy tento zákon nabývá účinnosti, organizační složky státu neposkytují náhrady za užívání nemovitosti, se kterou hospodaří jiná organizační složka státu nebo příspěvková organizace. Toto ustanovení se vztahuje výhradně na užívání nemovitosti, nikoliv na náklady spojené s tímto užíváním (např. náklady na teplo, elektrickou energii, plyn, vodu atd.).

Výdaje za služby spojené s užíváním pronajaté nemovitosti nebo její části hradí nájemce. Pokud z provozně technických důvodů pronajímatel tyto výdaje za nájemce zaplatí, měly by mu být nájemcem uhrazeny. V tomto případě lze použít ustanovení § 49 odst. 7 zákona č. 218/2000 Sb.

7. Odmítnutí převzetí nalezené věci

čj.: 124/72 300/2000 – ref. Mgr. H. Sabová

K žádosti o stanovisko, jak má nálezce postupovat v případě, kdy obecní úřad odmítne převzít nalezenou věc (v tomto případě zvíře) a jak má být postupováno v případě, kdy obec odmítne hradit náklady na péči o zvíře podle zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, jehož vlastník není znám, sdělujeme:

V souladu s ustanovením § 42 veterinárního zákona, osoba, jíž byl povolen výkon veterinární asanační činnosti, provádí odchyt toulavých psů a koček a jejich umístění v karanténě v rámci ochranných a zdlavacích opatření nařízených okresní veterinární správou (§ 13 písm. b) citovaného zákona), nebo na žádost obecní úřadu, Policie České republiky nebo obecní policie. Odchycené zvíře vydá chovateli, který je povinen nahradit náklady vynaložené na odchyt tohoto zvířete a dočasnou péči o ně.

Pokud není chovatel znám, nebo nelze-li odchycené zvíře chovateli vrátit z jiného důvodu, nabídne toto zvíře občanskému sdružení, které se podílí na plnění úkolů ochrany zvířat, anebo je umístí v útulku pro odchycená a opuštěná zvířata. Není-li chovatel znám, hradí náklady spojené s odchycením a karanténováním odchyceného zvířete obec.

Pokud by obec náklady na odchyt zvířete a jeho karanténování v délce stanovené okresní veterinární správou dobrovolně neuhradila, mohla by se této úhrady, podle našeho názoru, osoba, která odchyt v souladu s ust. § 42 veterinárního zákona provedla a osoba, u které bylo odchycené zvíře v karanténě, domáhat soudní cestou.

Ustanovení § 135 odst. 1 a 2 občanského zákoníku upravuje postup v případě nálezů ztracené věci. Výlučným příjemcem nalezené věci (t.j. včetně zvířat) v případě, kdy její vlastník není znám, je státní orgán, kterým je v přenesené působnosti **kterýkoli** obecní úřad (§ 13 odst. 1 zákona č. 102/1992 Sb.). Tímto určením zákon umožňuje nálezci odevzdat nalezenou věc nejbližší místu, kde k nálezu došlo.

Obecní úřad resp. obec je dle výše uvedeného ze zákona oprávněna, ale současně i povinna, nalezené (potencionálně opuštěné) věci, včetně zvířat, převzít a pečovat o ně, ať už sama (viz § 46 písm. c) zákona č. 166/1999 Sb.) nebo prostřednictvím obstaravatelského subjektu po dobu jednoho roku.

Vzhledem k nedostatku bližších údajů nelze posoudit, co obec v konkrétním případě vedlo k tomu, že svou zákonnou povinnost porušila a nalezené zvíře odmítla převzít (např. z kapacitních důvodů či ze sporných okolností nálezů). Nálezce by se mohl zřejmě obrátit ještě přímo na subjekt provozující útulek pro tato zvířata. Hrazení nákladů spojených s péčí o nalezená a "opuštěná" zvířata, nese po dobu jednoho roku obec, přičemž stát jí na výkon státní správy v přenesené působnosti přispívá (§ 21 odst. 3 zákona č. 576/1990 Sb., § 21 odst. 3 zákona č. 367/1990 Sb., oba ve znění pozdějších předpisů). Pokud by vzniklou pohledávku z titulu těchto nákladů obec odmítla dobrovolně uhradit, lze takovou pohledávku vymáhat soudní cestou.

8. Změna rozpočtové organizace na příspěvkovou organizaci k 1. 1. 2001

čj.: 124/80 548/2000 – ref. Mgr. Sabová

Dnem 1. 1. 2001 nabývá účinnosti zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, který ruší zákon č. 576/1990 Sb., zákon č. 166/1992 Sb., zákon č. 57/1995 Sb., zákon č. 154/1995 Sb. a zákon č. 160/1997 Sb. Tento nový zákon zřizování příspěvkových organizací okresními úřady neřeší.

Dále dnem 1. 1. 2001 nabývá účinnosti zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. V § 54 odst. 2 tohoto zákona je mimo jiné stanoveno, že novou organizaci (příspěvkovou) lze zřídit (založit) pouze v případech a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem; to platí rovněž pro rozhodování o rozdělení, sloučení, splnutí a jiných změnách organizace.

V současné době neexistuje žádný právní předpis, který by upravoval zřizování příspěvkových organizací okresním úřadem od 1. 1. 2001, ani nám není známo, že by byl připravován.

Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech, který nabude účinnosti dnem voleb do zastupitelstev krajů v roce 2000, může být okresní úřad podle zvláštního zákona zřizovatelem a může zrušovat příspěvkové organizace okresního úřadu. Do 31. 12. 2000 je tímto zvláštním zákonem zákon č. 576/1990 Sb., v platném znění. Okresní úřad tedy podle něho může zřídit příspěvkovou organizaci, nikoliv již rozpočtovou organizaci. V případě rozpočtové organizace jde o nepřímou novelu zákona č. 576/1990 Sb.

Podle zákona č. 576/1990 Sb. není změna rozpočtové organizace na příspěvkovou organizaci možná. Zanikne-li rozpočtová nebo příspěvková organizace zrušením, dnem zániku přecházejí podle § 31 odst. 4 její práva a závazky na zřizovatele. Dnem zániku je den uvedený v rozhodnutí zřizovatele.

Zřizovatel může zřídit novou rozpočtovou nebo příspěvkovou organizaci. Ve zřizovací listině mimo jiné vymezí majetek, k němuž má rozpočtová nebo příspěvková organizace právo hospodaření. Ustanovení § 31 nestanoví, že by zřizovatel mohl na jím zřízenou organizaci převést své závazky (tedy ani ty, které na něho přešly v důsledku zrušení jiné rozpočtové nebo příspěvkové organizace).

Zřídit rozpočtovou (nejpozději však do dne před nabytím účinnosti zákona č. 147/2000 Sb.) nebo příspěvkovou organizaci (pouze do 31. 12. 2000) lze podle § 31 zákona č. 576/1990 Sb. Od 1. 1. 2001 se rozpočtové organizace stávají organizačními složkami státu, popř. vnitřní organizační jednotkou organizační složky státu. Příspěvkové organizace nadále zůstávají, nové však lze zřídit pouze v případech a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem.

V zákoně č. 576/1990 Sb. se stanoví, že zřizovatelé zřizují rozpočtové nebo příspěvkové organizace jako právnické osoby, o jejím vzniku vydají zřizovací listinu se stanovenými náležitostmi a zabezpečí (se stanovenou výjimkou) oznámení o jejím zřízení v Ústředním věstníku České republiky. Tento zákon neodlišuje "zřízení" a "vznik" jako dva po sobě následující kroky. Máme proto za to, že příspěvková nebo rozpočtová organizace je zřízena vydáním zřizovací listiny. To znamená, že takovou organizaci podle zákona č. 576/1990 Sb. lze zřídit nejpozději 31. prosince 2000 (v případě okresního úřadu od účinnosti zákona č. 147/2000 Sb. již jen příspěvkovou organizaci – viz výše), zatímco

počátek existence organizace ve smyslu § 31 odst. 2 písm.f) dosavadních rozpočtových pravidel může zřizovatel stanovit i na den 1. ledna 2001.

Možnost rozdělení státní příspěvkové organizace okresním úřadem bude podle zákona č. 219/2000 Sb. s účinností od 1. 1. 2001, stejně jako zřízení nové příspěvkové organizace, výslovně vázána na existenci speciální právní úpravy. Z tohoto důvodu lze stávající příspěvkovou organizaci rozdělit podle dosavadních rozpočtových pravidel nejpozději do 31. 12. 2000, přičemž počátek existence příspěvkových organizací vzniklých tímto rozdělením může zřizovatel stanovit i na den 1. ledna 2001.

9. Stanovisko k ustanovení § 47 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 205/1991 Sb.
č.j.: 124/10 854/2000 – ref. Mgr.Sabová

K žádosti o stanovisko k ustanovení § 47 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu k soukromým školám, sdělujeme:

Podle ustanovení § 47 odst. 1 písm. b) citované vyhlášky rozpočtová a příspěvková organizace mimo jiné hradí náhradu poměrné části neinvestičních výdajů za vzdělávání vlastních pracovníků v zařízení jiné organizace. V citovaném ustanovení se hovoří pouze o organizaci, nikoli o státní nebo nestátní organizaci. Podle našeho názoru se tedy toto ustanovení vztahuje i na organizace nestátní v tomto případě na soukromé školy.

V souladu s ustanovením § 28 odst. 5 zákona č. 576/1990 Sb., rozpočtová pravidla republiky, ve znění pozdějších předpisů, se z rozpočtu OkÚ mimo jiné hradí výdaje na jeho činnost. Proto je třeba vždy vycházet z toho, zda konkrétní škola poskytuje vzdělání, které pracovníci OkÚ potřebují pro výkon své pracovní funkce. Dále by měl OkÚ jako zaměstnavatel odpovědně posoudit, zda pro konkrétního pracovníka je nezbytné prohloubit popř. zvýšit svou kvalifikaci z pohledu potřeby úřadu.

V souvislosti se shora uvedeným upozorňujeme na ust. § 141a a násl. zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášku č. 140/1968 Sb., o pracovních úlevách a hospodářském zabezpečení studujících při zaměstnání, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s ustanovením § 141a a násl. zákoníku práce je zaměstnanec povinen prohlubovat si soustavně kvalifikaci k výkonu práce sjednané v pracovní smlouvě a zaměstnavatel je oprávněn uložit zaměstnanci účast na školení k prohlubování kvalifikace, příp. zabezpečit zaškolení nebo zaučení. Již z použitých termínů (účast na školení k prohlubování kvalifikace, zaškolení nebo zaučení) je patrné, že výdajem z rozpočtu okresního úřadu může být pouze úhrada tohoto druhu vzdělávání a v žádném případě nejde o úhradu nákladů za studium zaměstnance, při kterém je dosažen další ukončený stupeň

vzdělání (ať již vyučení, střední, vyšší střední nebo vysokoškolský - jak bakalářský tak magisterský - stupeň vzdělání). Těmto studujícím při zaměstnání lze poskytnout pracovní úlevy a uhradit je z rozpočtových výdajů v rozsahu, který umožňuje vyhláška č. 140/1968 Sb., v platném znění.

Zda se v konkrétním případě jedná o studium při zaměstnání, v němž zaměstnanec získá předpoklady dané právními předpisy nebo požadavky nezbytnými pro řádný výkon práce sjednané v pracovní smlouvě (§ 126 odst. 1 zákoníku práce) nebo o školení za účelem zvýšení či prohloubení kvalifikace k výkonu práce sjednané v pracovní smlouvě (§ 126 odst. 2 zákoníku práce, na který se váže § 141a a násl. zákoníku práce), si určí zaměstnavatel sám podle znalosti svého provozu a potřeb kladených na vzdělání zaměstnance.

Při pochybnosti zaměstnavatele o správnosti jeho rozhodnutí doporučujeme vyžádat si stanovisko předkladatele zákoníku práce, tedy Ministerstvo práce a sociálních věcí.

10. Hrazení nákladů okresním úřadem – stráže a památné stromy

čj.: 124/59 227/2000 – ref. Mgr.Sabová

K problematice hrazení nákladů vzniklých s ustanovením stráží podle zákona č. 238/1999 Sb. a památných stromů ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb., sdělujeme:

V § 28 odst. 5 zákona č. 576/1990 Sb., rozpočtová pravidla republiky, ve znění pozdějších předpisů, je taxativně stanoveno, co se hradí z rozpočtu okresního úřadu. Mimo jiné se z rozpočtu OkÚ hradí výdaje na jeho činnost, výdaje a příspěvky jím řízených rozpočtových a příspěvkových organizací.

Působnost okresních úřadů je vymezena v ustanovení § 5 zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů.

Dnem 12.11.2000 nabude účinnosti zákon č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech, který ruší zákon č. 425/1990 Sb. Působnost okresního úřadu je vymezena v § 8 tohoto zákona.

Podle zákona č.102/1963 Sb., o rybářství, zákona č. 23/1962 Sb., o myslivosti, zákona č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákona č.289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, všechny ve znění pozdějších předpisů, ustanovuje okresní úřad rybářskou stráž, mysliveckou stráž, lesní stráž, vodní stráž nebo stráž přírody.

Okresní úřad ustanovuje

- rybářskou stráž na návrh uživatele nebo vlastníka soustavy rybníků či rybářského revíru, nebo z vlastního podnětu;

- mysliveckou stráž na návrh uživatele honitby nebo z vlastního podnětu;
- vodní stráž na návrh správců vodních toků nebo vlastníků nebo uživatelů vodohospodářských děl popřípadě i na návrh sdružení občanů nebo z vlastního podnětu. Ve výjimečných případech, vyžaduje-li to ochrana důležitých zájmů společnosti, může příslušný vodohospodářský orgán uložit vlastníku nebo uživateli, aby předložil návrh na ustanovení vodní stráže;
- stráž přírody.

Ve všech případech může být stráž ustanovena fyzická osoba, která splňuje zákonem stanovené podmínky. Mimo jiné musí být zdravotně způsobilá a nesmí být pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin. Zdravotní způsobilost musí být pochopitelně dokladována lékařským potvrzením a bezúhonnost výpisem z trestního rejstříku. Žádný z právních předpisů, podle kterých je konkrétní stráž ustavována, neobsahuje ustanovení týkající se hrazení nákladů spojených s lékařským vyšetřením fyzické osoby a s vydáním výpisu z trestního rejstříku.

Podle ustanovení § 15 odst. 9 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění pozdějších předpisů, se ze zdravotního pojištění nehradí vyšetření, prohlídky a jiné výkony provedené v osobním zájmu a na žádost fyzických osob nebo v zájmu a na žádost právnických osob, jejichž cílem není zachovat nebo zlepšit zdravotní stav pojištěnce. Hrazená péče dále nezahrnuje vyšetření, prohlídky a jiné zdravotní výkony provedené na dožádání soudu, státního zastupitelství, orgánů státní správy a orgánů Policie České republiky. Úhradu zdravotních výkonů podle předchozí věty poskytne zdravotnickému zařízení orgán, pro který se zdravotní výkony provádějí, ve výši stanovené seznamem zdravotních výkonů s bodovými hodnotami v souladu s rozhodnutím Ministerstva financí.

Přes skutečnost, že Ministerstvu financí nepřísluší výklad zákona č.102/1963 Sb., o rybářství, zákona č.23/1962 Sb., o myslivosti, zákona č.130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství, zákona č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zákona č.289/1995 Sb., o lesích, ani výklad zákona č.48/1997 Sb., se domníváme, že OkÚ by měl zdravotní prohlídky potřebné pro zjištění zdravotního stavu fyzické osoby, která má být ustanovena tou kterou stráž hradit pouze v případě, kdy tuto stráž ustanovuje sám (stráž přírody) nebo z vlastního podnětu. V ostatních případech by měl být doklad o zdravotním stavu přílohou návrhu na ustanovení stráže a vyšetření by měl hradit předkladatel tohoto návrhu.

Obdobně by mělo být postupováno i u správního poplatku za výpis z trestního rejstříku, kterým je třeba dokladovat bezúhonnost fyzické osoby, která má být ustanovena stráží.

V souladu s ust. § 46 zák.č.114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, lze rozhodnutím orgánu ochrany přírody (§ 76 odst. 2, písb.d) resp. § 77 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny) vyhlásit mimořádně významné stromy za památné stromy. Záměr na vyhlášení památných stromů projedná orgán ochrany přírody s vlastníky těchto stromů (§ 55 odst. 1 cit. zák.)

Podle § 7 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, péče o dřeviny, zejména jejich ošetřování a udržování je povinností vlastníků. Při výskytu nákazy dřevin epidemickými či jinými jejich vážnými chorobami, může orgán ochrany přírody uložit vlastníkům provedení nezbytných zásahů, včetně pokácení dřevin.

Běžnou údržbu a ošetřování památného stromu provádí jeho vlastník. Jeho, ošetřování musí být prováděno se souhlasem orgánu ochrany přírody, který ochranu vyhlásil. Mimo to jsou však orgány ochrany přírody oprávněny podle § 68 odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny provádět samy či prostřednictvím jiného zásahy ke zlepšování přírodního prostředí. Prostředky na tuto činnost patří podle našeho názoru do kategorie výdajů na činnost okresního úřadu, které se hradí z rozpočtu okresního úřadu.

V souladu s § 69 zákona o ochraně přírody a krajiny mohou orgány ochrany přírody v určitých případech poskytovat finanční příspěvky na základě smlouvy vlastníkům nebo nájemcům (nesmí se však poskytovat za to, k čemu jsou vlastníci nebo nájemci ze zákona povinni).

Kompetentním orgánem ve věci vyhlášení památných stromů a schvalování jejich ošetřování je pověřený obecní úřad nebo v případě, kdy okresní úřad na sebe tuto působnost vztáhne podle § 77 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, je jím okresní úřad.

Toto platí přiměřeně i ve věcech financování péče o zvláště chráněná území.

V souvislosti s tím upozorňujeme na Program péče o krajinu Ministerstva životního prostředí, podle kterého mohou být vlastníkům památných stromů poskytnuty finanční prostředky na jejich ošetřování a udržování. Žádost vlastníka však musí být uplatněna nejpozději do 15.5. u příslušné Agentury ochrany přírody a krajiny.

11. Kumulovaná výhra – JACKPOT ref. J. Pangerl

Výherní hrací přístroje umístěné v hernách mohou být propojeny se zařízením, které umožňuje získat kumulovanou výhru – JACKPOT. Kumulovanou výhru povoluje obec formou herního plánu kumulované výhry. Maximální výše kumulované výhry v hernách je stanovena zákonem na 10.000,- Kč.

Ministerstvo financí doporučuje povolujícím orgánům, aby provozování kumulované výhry věnovaly zvýšenou pozornost, protože z některých herních míst je signalizováno, že limit výhry 10.000,- Kč je překračován, čímž dochází k porušení zákona o loteriích a jiných podobných hrách.

Jelikož vyplacená výhra JACKPOT je ve vztahu k ustanovení § 4 odst. 4 zmíněného zákona výhrou vyplacenou sázejícím, dochází při překračování maximálního limitu 10.000,- Kč i k neoprávněnému snižování základny rozhodné pro výpočet části výtěžku, který je příjmem obce.

Ověřování výpisu osvědčení výherního hracího přístroje

Dle ustanovení § 3 vyhlášky MF č. 223/1993 Sb., o hracích přístrojích, pověřená autorizovaná osoba vydává v návaznosti na § 19 zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, osvědčení o provozuschopnosti VHP. Na tomto osvědčení je zpravidla uvedeno více hracích přístrojů, pro které je vydáno. I z tohoto důvodu autorizovaná osoba též vydává s účinností od 1.1.1994 pro každý výherní hrací přístroj "výpis osvědčení", který v povolovacím řízení nahrazuje osvědčení (viz § 3 odst. 3 vyhlášky MF č. 223/1993 Sb.).

V praxi však dochází k tomu, že obecní úřady považují pro povolovací řízení "výpis osvědčení" za plnohodnotný a důvěryhodný jen tehdy, je-li jeho kopie notářsky ověřena. Tímto postupem může však docházet k tomu, že provozovatel si nechá notářsky ověřit více kopií "výpisů osvědčení" a provozuje na takto ověřený dokument v rozporu se zákonem a vyhláškou třeba více přístrojů a ne jen jeden, pro který je výpis osvědčení řádně vydán.

V tomto případě Ministerstvo financí a Elektrotechnický zkušební ústav (autorizovaná osoba) doporučují obcím, aby při správním řízení požadovaly vždy předložení originálu "výpisu osvědčení" daného výherního hracího přístroje a pro svoji dokumentaci si založily jeho samoověřenou kopii. K úplnému zamezení zneužití tohoto dokumentu se doporučuje na zadní stranu originálu "výpisu osvědčení" zapsat časové období, pro které bylo provozování výherního hracího přístroje obcí povoleno a tento zápis potvrdit podpisem a razítkem.

Prostor pro tyto zápisy povolujícího orgánu by měl stačit pro celou dobu platnosti "výpisu osvědčení". V případě potřeby, ale Elektrotechnický zkušební ústav Praha vydá provozovateli výpis osvědčení nový s původní jeho časovou platností.

12. Dávky státní sociální podpory a výběr pokut v roce 2001

ref. ing. R. Kotrba

Dispoziční oprávnění s finančními prostředky na účtu 86 státního rozpočtu s názvem "Státní sociální podpora" ve smyslu zmocnění, udělených jmenovitě přednostům okresních úřadů ministrem financí, zůstávají v platnosti i pro rok 2001.

Pro výběr pokut rozpočtově určených do státního rozpočtu a vybíraných okresními úřady podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění zákona č. 104/1995 Sb., zákona č. 303/1993 Sb., o zrušení tabákového monopolu a zákona č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy jsou pro okresní úřady zřízeny Českou národní bankou účty státního rozpočtu s předčíslem 3754 – "Pokuty v řízení správním ŽIV. ÚŘ".

Pro jiné referáty okresních úřadů, než živnostenské, byly zřízeny pro inkaso pokut určených státnímu rozpočtu bankovní účty s předčíslem 33750 s názvem "Pokuty v řízení správním – OkÚ".

Vzhledem k novému postavení okresních úřadů jako organizačních složek státu od 1. 1. 2001 dochází ke sloučení vybírání pokut, které okresní úřady ukládají, do jednoho účtu s předčíslem 3754 s novým názvem "Pokuty v řízení správním OkÚ" a účet s předčíslem 33750 bude zrušen.

Současně bude v ČNB zaveden nový účet pro 73 okresních úřadů s předčíslem 3711 s názvem "Poplatky správní OkÚ".

13. Důsledky nové právní úpravy hospodaření územních samosprávných celků na sociální péči o pracovníky obcí a budoucích krajů

č.j.: 124/88 298/2000 - ref. Mgr. Sabová, JUDr. Melion

Zákon č. 250/2000 Sb. vychází důsledně z ústavního pojetí územních samosprávných celků jako veřejnoprávních korporací, které jsou svobodnými vlastníky, jejichž práva nelze ani zákonem nějak omezovat jinak, než ostatní subjekty vlastnického práva.

Proto tento zákon nepřejímá tu reglementaci, kterou se dosud řídily obce na základě dosud platné vyhlášky č. 205/1991 Sb. a nařízení vlády č. 137/1989 Sb. Pro případ, že by se územní samosprávné celky měly řídit ve své péči o své pracovníky nějakým právním předpisem, musel by takový právní předpis mít obecnou platnost natolik, že by se jím museli řídit všichni zaměstnavatelé, a to bez ohledu na jejich právní postavení. Takovým právním předpisem by např. mohl být zákoník práce. Ani při poslední novelizaci zákoníku práce však takové úpravě nedošlo.

Proto nepřichází v úvahu, aby rozpočtová pravidla územních rozpočtů ukládala nějaké povinnosti pečovat o své pracovníky územním samosprávným celkům.

Je pouze v působnosti každého územního samosprávného celku, aby sám podle vlastních podmínek zvážil, jakou míru kulturní a sociální péče bude poskytovat svým pracovníkům. Proto také se územní samosprávné celky neřídí vyhláškou č. 310/1995 Sb., o FKSP. Ze stejných důvodů se pro ně nepřipravuje nějaká novelizace vyhlášky č. 205/1991 Sb. a také nařízení vlády č. 137/1989 Sb. a tyto předpisy se na územní samosprávné celky od 1. 1. 2001 vztahovat nebudou. Vyhláška č. 205/1991 Sb. se navrhuje ke zrušení od 1. 1. 2001.

Péči o závodní stravování svých zaměstnanců bude každý územní samosprávný celek řešit podle vlastní úvahy, místních podmínek a možností. Může se přitom řídit pravidly pro tvorbu a použití sociálního fondu, tj. s využitím § 5 zákona č. 250/2000 Sb. Měl by přitom přihlídnout též k právní úpravě vztahů mezi zaměstnavatelem a jeho zaměstnanci, která je zakotvena do zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.

Totéž se týká i dalších druhů péče o pracovníky územních samosprávných celků, např. pokud jde o jejich vzdělávání, kulturní vyžití, rekreaci, ubytování a také o jejich penzijní připojištění.

Každý územní samosprávný celek může ve své kompetenci tyto otázky řešit, aniž by byl vázán nějakým zvláštním právním předpisem v porovnání s jinými zaměstnavateli.

14. Dotazy k zákonu č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů č.j.: 124/99 038/2000 – ref. Mgr. Sabová, JUDr. Melion

1) V souladu s ustanovením § 31 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., rozpočtová pravidla republiky, ve znění pozdějších předpisů, obce zřizují k plnění úkolů v oboru své působnosti rozpočtové nebo příspěvkové organizace jako právnické osoby. Vznikají-li zřízením a činností těchto organizací nové požadavky na státní rozpočet republiky, je třeba k jejich zřízení souhlasu ministerstva financí. Návrhy na změnu způsobu financování v novém rozpočtovém roce musí zřizovatel Ministerstvu financí předložit k odsouhlasení nejpozději do 30. 6. běžného kalendářního roku (viz § 55 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, ve znění pozdějších předpisů).

Zřizovatel vydá o vzniku organizace zřizovací listinu, která mimo jiné musí obsahovat vymezení doby, na kterou má být organizace zřizována (§ 31 písm. f) zákona č. 576/1990 Sb.).

Dnem 12.11.2000 nabude účinnosti zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). V § 35 odst. 1 a 2 tohoto zákona je stanoveno, co spadá do samostatné působnosti obce. Podle ustanovení § 84 odst. 2 písm.e) citovaného zákona je zastupitelstvu obce vyhrazeno zřizovat a rušit příspěvkové organizace a organizační složky obce, a schvalovat jejich zřizovací listiny. Od 12. 11. 2000 tedy může obec zřizovat již jen příspěvkové organizace obce nikoliv rozpočtové (jedná se vlastně o nepřímou novelu § 31 zákona č. 576/1990 Sb.).

Do 31.12.2000 tedy obec může zřídit svou příspěvkovou organizaci podle zákona č. 576/2000 Sb., v platném znění a to i k 1. 1. 2001.

V souvislosti s tím upozorňujeme, že zákon č. 576/1990 Sb., v platném znění, neupravuje možnost změny rozpočtové organizace na příspěvkovou, ale výhradně zřízení, rozdělení, sloučení popřípadě splnutí rozpočtové nebo příspěvkové organizace. V případě zrušení rozpočtové nebo příspěvkové organizace práva a závazky zrušené organizace přecházejí dnem zániku na zřizovatele.

Dnem 1. 1. 2001 nabude účinnosti zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. V § 23 tohoto zákona je upraveno, jaké druhy organizací může územní samosprávný celek k plnění svých úkolů v rámci své pravomoci založit.

Mimo jiné může zřizovat vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity a příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk. Vznik a hospodaření organizačních složek územního samosprávného celku upravuje § 24 a násl. tohoto zákona.

Podle ustanovení § 41 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, se dosavadní rozpočtové organizace zřízené obcí před účinností tohoto zákona dnem 1. 1. 2001 stávají organizačními složkami obce. Obec rozhodnutím zastupitelstva vydá zřizovací listinu, a to nejpozději do šesti měsíců ode dne účinnosti tohoto zákona. Při této organizační změně přecházejí veškerá práva a povinnosti rozpočtové organizace na obec.

Podle ustanovení § 41 odst. 2 tohoto zákona se z dosavadní rozpočtové organizace stane k 1. 1. rovněž organizační složka obce, avšak za předpokladu, že obec nerozhodne o změně své dosavadní rozpočtové organizace do podoby příspěvkové organizace. Tuto změnu může uskutečnit již před účinností zákona č. 250/2000 Sb., jestliže usnesením zastupitelstva tuto změnu uvede v platnost k 1.1.2001. Usnesení zastupitelstva může mít platnost před tímto datem s tím, že jeho účinnost nastane dnem 1. 1. 2001.

Toto řešení považujeme za výhodné též proto, že taková změna bude pro dotčený subjekt mít platnost od počátku nového rozpočtového roku, tedy nikoliv až v jeho průběhu.

2) Praktické důsledky zrušení stávající rozpočtové organizace při její přeměně na příspěvkovou organizaci jsou rozmanité, projeví se především ve způsobu jejího účetnictví, jejího majetkoprávního vztahu k majetku ve vlastnictví zřizovatele, i ve finančních vztazích k rozpočtu zřizovatele atd.

Rozdíly mezi dosavadní rozpočtovou organizací, resp. její přeměnou na organizační složku obce, a to v porovnání na příspěvkovou organizaci, vyplývají z příslušných ustanovení zákona č. 250/2000 Sb. a nedomníváme se, že je třeba k tomu podávat podrobnější výklad. Tato přeměna nemusí mít žádné právní důsledky v pracovněprávních vztazích a v přechodu práv a závazků z jiných smluvních vztahů dotčené organizace.

3) Stávající rozpočtová organizace k datu 1. 1. 2001 zaniká ze zákona a stává se organizační složkou zřizovatele. Ztrácí svou právní subjektivitu a s ní také všechny ostatní právní vztahy ke svému zřizovateli. Nabývá podobu organizační složky se všemi s tím souvisejícími důsledky. Proto je velice důležité, aby v případě, že zřizovatel nehodlá své dosavadní rozpočtové organizaci dát postavení organizační složky (bez právní subjektivity), a hodlá ji přeměnit na příspěvkovou organizaci, učinil tak pokud možno bez časového prodlení. Nejlépe k 1. 1. 2001.

Jen v případě, že to nestihne, je tu zákonem stanovena jakási "pořádková lhůta" s termínem 30. 6. 2001. V tomto období již se nemůže rozpočtová organizace chovat nadále podle pravidel finančního hospodaření rozpočtových organizací, ale jen podle pravidel finančního hospodaření organizačních složek.

4) Ve všech případech, kdy dochází vlivem zákona č. 250/2000 Sb., ke změně hospodářsko-právní formy dosavadních rozpočtových organizací na organizační složky, nebo v případě,

kdy se mění hospodářsko-právní forma RO na PO, dochází zároveň k dostatečným podnětům ke změně zřizovacích listin.

Nová organizační složka, ale stejně tak i každá i dosud existující příspěvková organizace, musí mít novou zřizovací listinu resp. alespoň dodatek k ní, jímž se přinejmenším upraví majetková práva ve vztazích mezi majetkem, který je vlastnictvím zřizovatele, a k němuž určitá majetková práva vlastník svěří správci svého majetku, tj. příspěvkové organizaci.

V zákoně není stanoven termín, do kdy je nutné tato majetková práva dát do souladu s ustanovením § 27 odst. 2 písm. f) zákona č. 250/2000 Sb. Zastáváme názor, že by ale každý zřizovatel měl soulad se zákonem ve své činnosti zabezpečit neprodleně k datu účinnosti zákona. Jinak by se zřizovatel dostal do rozporu s ustanovením platného zákona a šlo by o porušení rozpočtové kázně.

Ministerstvo financí zaujímá stanovisko, že pokud jde o oznámení všech těchto změn v hospodářsko-právním postavení příspěvkových organizací územních samosprávných celků do evidence zakládané v obchodním rejstříku (§ 27 odst. 6 zákona č. 250/2000 Sb.), nebude mít Ministerstvo financí námitky proti tomu, aby tyto změny byly oznámeny příslušnému soudu nejpozději do 15. 7. 2001.
